

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΜΑΤΩΜΕΝΑ ΔΑΚΡΥΑ

Τα πρώτα άστρα έκαναν την εμφάνισή τους στον ουρανό. Το μαύρο φόντο του εξυπηρετούσε την έντονη ακτινοβολία τους. Έμοιαζαν με όνειρα, με ελπίδες, έτοιμες να απλώσεις το χέρι σου, να τις κρατήσεις γερά και να τις αξιοποιήσεις. Έπρεπε να δράσεις ταχύτατα, να μην σε προλάβει άλλος ή να μην δραπετεύσουν από μόνες τους. Κι όμως, ο νυχτερινός χορός τους ήταν μεθυστικός. Οι κομψές τους κινήσεις στη σάλα του απέραντου ουράνου σε καθήλωναν. Σε ωθούσαν να τις παρακολουθείς μαγεμένος έχοντας χέρια και πόδια αλυσοδεμένα από το παιχνίδι τους. Εγκλωβισμένος σε αυτό το θέαμα όπως ήσουν, το απολάμβανες! Ακόμη και αν η αδράνειά σου κάποτε σου κόστιζε την υλοποίηση του ονείρου σου, αισθανόσουν πλημμυρισμένος από εκείνο το ευπρόσδεκτο συναίσθημα της ανακούφισης που σου προκάλεσε ο ιερός χορός των αστεριών... Αυτοί ήταν οι συλλογισμοί του εκείνο το γαλήνιο βράδυ. Ξαπλωμένος στο υγρό χορτάρι και αντικρίζοντας τους συντρόφους του στην αγκαλιά του θεού ύπνου, αφιέρωσε τη δική του ξεκούραση στην παρακολούθηση του ουρανού και σε συνειρμούς. Από τη μία σκέψη οδηγούταν στην άλλη μέχρι που διαπίστωσε πως και τα αστέρια αποτελούν έναυσμα του δικού τους αγώνα. Αναπόλησε αρκετές στιγμές της ζωής του εκείνη τη νύχτα. Ανέσυρε πολλές εικόνες από τα σκουριασμένα, όπως τα θεωρούσε, συρτάρια της μνήμης του. Θυμήθηκε ακόμη και μια ιστορία που του είχε αφηγηθεί ένας δάσκαλος κάμποσα χρόνια πριν. Τότε, ψιθύρισε: « Καθένας μας πρέπει να είναι ένας Οδυσσέας. Δεν χωράνε σειρήνες, κύκλωπες, άλλα εμπόδια και πειρασμοί στον δρόμο μας. Είτε θα φθάσουμε στην Ιθάκη μας είτε οι μνηστήρες θα χαίρονται τα πλούτη μας!» Έτσι, λοιπόν, ο αγωνιστής Χαράλαμπος Βιλαέτης προετοίμασε τον εαυτό του λίγο πριν την επόμενη μάχη των Ήλιων εναντίον των Τούρκων...

Ο ήλιος της 10^{ης} Μάη άρχιζε να ανατέλλει. Οι αγωνιστές βρίσκονταν ήδη στην περιοχή του Στρέφη. Τα χρώματα της αυγής γαλήνευαν την ψυχή τους. Μπορεί να είχαν παραβιάσει τους όρους των φημισμένων για την οργή τους Λαλαίων Τούρκων, αλλά το ήθος και τα ιδανικά τους παρέμεναν απείραχτα. Δεν δειλίαζαν πλέον στις φοβέρες τους. Δεν δειλίαζαν να υπερασπιστούν την ελευθερία και την πατρίδα τους. Η φλόγα του αγώνα διατηρούταν ζωντανή. Τίποτα δεν την έσβηνε. Κανένας όχλος και των πιο θάναυσων και σκληρών εχθρών δεν θα την κατεύναζε.

Ο ρωμαλέος Χαράλαμπος Βιλαέτης συγκέντρωσε τον στρατό του γύρω του προκειμένου να αναφέρει τις τελευταίες καθοδηγήσεις. Τότε, έδωσε έναν ιδιαίτερα συγκινητικό λόγο υπενθυμίζοντας τους γιατί πολεμάνε, επιδοκιμάζοντας τις εώς τώρα θαρραλέες τους προσπάθειες για την ελευθερία, μακαρίζοντας τους νεκρούς που δεν δειλίασαν να σφαχτούν, να πυροβοληθούν, να μαχαιρωθούν ή ακομά και να αυτοθυσιαστούν για χάρη του ύψιστου αγώνα τους, εξασφαλίζοντας την υστεροφημία τους. Τόνισε πως για εκείνον οι νεκροί έχουν ήδη λάβει το ιερό

στεφάνι της θείας Χάρης και στέκουν δίπλα στο Θεό, που ευνοεί τον πόλεμό τους εναντίον των «φιδιών» ευλογώντας τους. Τα λόγια του, όχι μόνο φανέρωναν την φιλοπατρία του που παραγκώνιζε οποιονδήποτε ενδοιασμό, αλλά συγχρόνως ενίσχυε την πίστη και γιγάντωνε το κουράγιο των συντρόφων και ομοιδεάτων του που κρέμονταν από τα χείλη του λες και περίμεναν να λάβουν τη θεία κοινωνία από το δυσκοπότερο του ίδιου του Κυρίου. Τα περισσότερα παλικάρια, αν και απλοί χωριάτες δίχως μόρφωση, ένιωθαν πως βρίσκονται δίπλα σε ένα ηφαιστειο πνεύματος που εκρήγνυται και τους μεταλαμπαδεύει τα δώρα του.

Ωστόσο, κάτι συνέβαινε. Μπορεί ο αρχηγός να μίλησε με τόλμη, αλλά πολλοί διαπίστωσαν ότι το αφηρημένο του βλέμμα προς τον ορίζοντα έκρυβε σκέψεις, μαύρες σκέψεις που τον τυραννούσαν.

«Καπετάνιε, τι κοιτάς έτσι λυπημένος; Πες μου ότι δεν φοβάσαι! Είναι αδύνατο να φοβάται ο Τουρκοφονιάς! Αν φοβηθείς εσύ, εμείς...εμείς χαθήκαμε!» είπε ένα νεαρό αγόρι δίχως γένια που μόλις πριν λίγους μήνες έπιασε τουφέκι στα χέρια του και άρχισε να θερίζει τους Οθωμανούς.

«Δεν με τρομάζει ο Χάρος εμένα! Αλλά, πώς τολμάτε να λέτε ότι θα χάσετε το κουράγιο σας αν το χάσω εγώ; Αν το έχανα, θα ήμουν ένας τειποτένιος. Γίνεται θεριά, λιοντάρια! Τι και αν δεν είμαι εγώ αρχηγός σας; Μια είναι η αρχηγός! Η λευτεριά! Αλλά δεν σας κρύβω ότι το πρωί με βρήκε ήρεμο έχοντας όμως ένα περίεργο προαίσθημα. Μάλλον ήρθε η ώρα μου! Καλοδεχούμενη να 'ναι αν επρόκειτο για την πατρίδα...» δήλωσε.

Δεν κατάλαβαν όλοι τι εννοούσε ο καπετάνιος τους αλλά συνέχισαν να τον θαυμάζουν. Τώρα, έφθασε η στιγμή του σχεδίου και ύστερα της σύντομης λειτουργίας που γινόταν πάντα πριν κάθε μάχη. Τους εκμυστηρεύθηκε ότι στρατιωτικές μονάδες του ελληνικού στρατού αναμένεται να φθάσουν στην περιοχή για να τους ενισχύσουν. Χαμόγελα ζωγραφίστηκαν στα πρόσωπα των πολεμιστών. Μόλις το άκουσαν, έτοιμοι να στήσουν γλέντι ήταν αλλά σύντομα ο ενθουσιασμός τους μετατράπηκε σε μορφασμούς αιφνιδιασμού. Δεν μπορεί σκέφτηκαν. Χωρατό να ήταν; Πως γίνεται να το κάνουν αυτό! Είναι βέβαιη καταστροφή...

« Αρχηγέ, τι λες; Είσαι καλά; Τι όνειρο είδες χτες και μας κοροϊδεύεις τώρα;» αναφώνησε ένας πολεμιστής.

«Αυτό που ακούσατε! Δεν χωράνε φόβοι εδώ! Γυναίκες πηδάνε από γκρεμούς με τα παιδιά τους χωρίς δεύτερη σκέψη για να γλυτώσουν από τις ορέξεις των διαβολομένων Τούρκων. Άλλες παίρνουν σπαθιά και τουφέκια και πολεμάνε καλύτερα απο τον καθένα μας για τα χώματά τους ή ανεβαίνουν στις κορφές

βουνών αψηφώντας το κίνδυνο να τους πάρει κανά βόλι για να προμηθεύσουν με φαγητό λεβέντες. Μοναχές υπερασπίζονται τα ιερά εδάφη με σθένος και ατιμάζονται από τον εχθρό και εσείς μου λέτε ότι τρελάθηκα; Λευτεριά σημαίνει

λευτεριά! Τι πεθάνεις και τι ζήσεις! Όποιος θέλει με ακολουθεί. Οι υπόλοιποι βρείτε τον στρατό που έρχεται.» είπε εξοργισμένος ο Βιλαέτης.

100 άνδρες...100 άνδρες από τους 600. Μόνο τόσοι άκουσαν και πίστεψαν στα λόγια του. Οι υπόλοιποι θεώρησαν πως τρελάθηκε και παραλίγο να σκοτωθούν για το ποιον θα χρίσουν ηγέτη της παράταξής τους για να περιμένουν τη στρατιά που ερχόταν, να ενσωματωθούν σε αυτούς και να εξολωθρεύσουν τους αντιπάλους τους. Δεν κατάλαβαν, βέβαια, το σχέδιο του Χαράλαμπου. Μα τι στο καλό είχε σκαρφιστεί το μυαλό του που δίχασε το στράτευμά του και έφερε στην επιφάνεια τον πόθο της εξουσίας;

Ο Βιλαέτης τους πρότεινε να ακολουθήσουν έναν δημόσιο δρόμο και όχι το μονοπάτι από τα υψώματα Αρβανίτι- Καράτουλα για να φθάσουν στον προορισμό τους, το Λατζόι. Από τη μία, ίσως έφθαναν γρηγορότερα από τους άλλους συμπολεμιστές, κάτι που αποτελούσε αρχική σκέψη του, αλλά από την άλλη αν οι Τούρκοι τους εντόπιζαν, θα κρατούσαν σίγουρα απασχολημένη μια σημαντική παράταξη τους έτσι ώστε οι υπόλοιποι Έλληνες που κατευθύνονταν προς εκεί να διευκολύνονταν, ακόμη και αν έθετε τη ζωή του και των ανδρών του σε κίνδυνο.

Το 'μαθαν... Τους είδαν... Τρόμαξαν! Και ποιος Τούρκος δεν σκιάζεται στην όψη του φραγκοπαλικάρου που με μια σφαίρα είναι ικανός να στείλει στα Τάρταρα τόσους Οθωμανούς; Είναι η μεγαλύτερη απειλή που συνάντησαν τόσα χρόνια κυριαρχίας τους στην Ηλεία. Είναι ο λόγος που ζητάνε διαρκώς νέους στρατιώτες στην περιοχή από τον Σουλτάνο. Μα τι ζιζάνιο είναι αυτός! Όλοι οι Λαλαίοι ήθελαν να κρυφτούν ακόμη και όταν άκουγαν το όνομα « Χαράλαμπος Βιλαέτης» ! Όμως, μόλις μαθεύτηκε ότι συνοδεύεται από ελάχιστους άνδρες τον έβγαλαν παλαβό.

« Ο φύλακας αυτής της περιοχής λέει ότι δεν ξεπερνούν τους 100. Μα δεν εξηγείται αλλιώς! Ανόητος θα' ναι. Πήρε λίγα παλικάρια σε ένα μονοπάτι που όσο καλά και αν φυλάγεσαι θα φανείς!» είπε ο Οσμάν, ένας από τους πλουσιότερους Τούρκους της περιοχής.

Όλοι βάλθηκαν να τους αποκαλέσουν τρελούς. Ο ένας Τούρκος μετά τον άλλον. Νόμιζαν πως οι Γραικοί είναι όντα που πρέπει να ακολουθούν τον ηγέτη τους, δηλαδή εκείνους. Μερικοί αναφώνουσαν πως οι Έλληνες ταυτίζονται με τα ζώα ενός στάβλου που χρειάζονται έναν βοσκό.

Και πάλι. Οι Έλληνες είναι για να τους φοβάσαι σκέφτηκε ο Οσμάν. Ήξερε ότι καταβάθος όλοι έτρεμαν καθώς και ολόκληρη η Ευρώπη. Είναι σαν μια οχιά που έχεις φυλακίσει σε ένα μπουκάλι και αν της επιτρέψεις να βγει έξω θα σε τσιμπήσει. Δεν θυμίζουν σε τίποτα ζώα που έχουν ανάγκη από έναν καθοδηγητή. Διέταξε, αμέσως, να σταλούν οι καλύτεροι 500 ιππείς του, οι πιο γεροδεμένοι άντρες, έχοντας τα καλύτερα όπλα για να τον αντιμετωπίσουν τόσους λίγους Έλληνες. Ήταν πασιφανέστατο ότι δειλίαζαν να παραταχθούν να πολεμήσουν οι Λαλαίοι εναντίον τους. Άλλωστε, ακόμη και οι ιππείς υπό την απειλή της σφαγής από τους ανώτερους

τους πείστηκαν να εκτελέσουν τις εντολές τους. Τρέμοντας μερικοί ανέβηκαν στα άλογα.

...Τους είχαν περικυκλώσει. Και όλο πλησίαζαν και έφθαναν πιο κοντά τους μα ο καπετάνιος δεν έδωσε σήμα επίθεσης. Πρώτα από όλα προέτρεψε το νεαρό αγόρι που τον ακολουθούσε να κρυφτεί σε μια μικρή, άγνωστη σπηλιά για τον εχθρό που μόνο ένα τόσο μικρόσωμο πλάσμα σαν εκείνον θα χωρούσε.

«Μην κλάψεις για ό,τι αντικρίσουν τα μάτια σου από φόβο και θλίψη. Κλάψε γιατί σου αναθέτω το έργο να αφηγηθείς στον λαό μας κάτι που λέγεται εθνική ιστορία. Να είσαι περήφανος για σενα, για εμάς που θα μας σφαγιάσουν οι εχθροί και για τη χώρα μας. Αυτή είναι η μητέρα μας! Κρύψου καλά να μην σε δούν και το βράδυ φρόντισε να φύγεις. Σου αφήνω λίγες προμήθειες και σε ικετεύω να μην με ξεχάσεις ποτέ, να θυμάσαι πάντα τον Χαράλαμπο Βιλαέτη...»

Υστερα από λίγο, ξεκίνησε η μάχη. Αιματοβαμμένα σπαθιά υψώθηκαν. Και όλο και περισσότεροι άνδρες σκέπαζαν το έδαφος με τα νεκρά κορμιά τους. Ακόμη και τα άλογα των Τούρκων έμοιαζαν να κατέχονται από ένα ιδιαίτερο μίσος, καθώς στα μάτια των πολεμιστών φάνταζαν ότι σαν βασανιστές έλιωναν με τα πόδια τους τα κεφάλια των πεσμένων Ελλήνων. Σαν βασανιστές που απολάμβαναν να εξοντώνουν τον αντίπαλό τους, που τους χαροποιούσε η εικόνα του σκληρού θανάτου, μια εικόνα που την γεύονταν σαν να ήταν θεϊκό νέκταρ. Η μικρή ελληνική μερίδα είχε διαλυθεί από τους ιππείς και αναμενόταν να καταστραφεί πλήρως. Το κουράγιο του αρχηγού της, ωστόσο, όχι μόνο εξόργιζε και ανησυχούσε τους εχθρούς που έχαναν παλικάρια και πολεμούσαν ώρες για έναν αγώνα στον οποίο υπερτερούσαν αριθμητικά, αλλά συνάμα ενέπνεε τους συμπολεμιστές του που παρά το γεγονός πως ήταν ελάχιστοι συνέχιζαν να αγωνίζονται με πάθος.

Όμως, οι Έλληνες που θυσιάζονταν για την ελευθερία σε αυτήν την άνιση μάχη γίνονταν όλο και περισσότεροι με αποτέλεσμα μοναδικός υπερασπιστής της παράταξης έπειτα από πολύωρη προσπάθεια να έχει απομείνει ο ίδιος ο Χαράλαμος Βιλαέτης. Πολεμούσε με τόσους Τούρκους ολομόναχος έχοντας χάσει τους συντρόφους του. Σαν λύκος μαχόταν που προστάτευε την αγέλη του. Τόσο ακλόνητο υπήρξε το ήθος τους, τόσο ακαταμάχητη η αγάπη που διέθετε ως λυχνάρι στον δρόμο της αποτίναξης του Οθωμανικού ζυγού. Πολεμούσε έξοχα ώσπου...

Πέρασε τρυπώντας την μίαν άκρη και φεύγοντας από την άλλη. Ένα ρυάκι χύθηκε στην πλαγιά του λόφου και συναντήθηκε με τον κόκκινο ποταμό, το νέο στολίδι του τόπου. Κορμιά νεκρών Ελλήνων και Τούρκων έγιναν μαλακό γρασίδι για τον τελευταίο ύπνο του δικού του σώματος. Και υπήρξε ύπνος χωρίς ξύπνημα μόνο για το σώμα και όχι για την ψυχή, για μια ψυχή που θα ζει αιώνια και θα αποτελεί παράδειγμα άξιο προς μίμηση!

Ο Χαράλαμος Βιλαέτης, ο σπουδαίος αυτός εθνικός αγωνιστής, έπεσε νεκρός από μια σφαίρα σηματοδοτώντας τη λήξη της μάχης. Κανένας δεν μπορούσε να τον αναμετρηθεί σε τόλμη. Θύμιζε επίγειο θεό, έναν νέο Μεσσία με σπαθί και

παραδοσιακή φορεσιά. Με βλέμμα βαθυστόχαστο και με κοφτερό μυαλό. Μα με μια ψυχή απέραντη που αγκάλιαζε πολλούς και έναν ζήλο που αξιοποίησε κάθε μέσο για να ικανοποιήσει και αυτός με τη δική του θυσία. Μπορεί να έχασαν τη μάχη που θεωρούταν καταδικασμένη, αλλά ο πόλεμος δεν είχε χαθεί.

Οι Τούρκοι πανηγύρισαν θριαμβευτικά τη νική τους δίχως να επιδείξουν τον ανάλογο σεβασμό στους πεσόντες. Κυριεύθηκαν από ενθουσιασμό που φόνευσαν ένα γίγαντα του έθνους και για να λάβουν τις κατάλληλες τιμές δεν δίστασαν να χλευάσουν τον νεκρό Βιλαέτη. Μια απόδειξη, ένα στοιχείο για να τους πιστέψουν οι ανώτεροί τους χρειάζονταν.

Μια λεπίδα. Μια κίνηση. Ένα κύμα πανηγυρισμού. Ένα μικρό παιδί στη σχισμή ενός βράχου να αντικρίζει τα κόκκινα δάκρυα του κομμένου κεφαλιού ενός ανδρείου αρχηγού και μια ισχυρή υπόσχεση ελευθερίας...